

РЕШЕНИЕ

№ 525

***, 13.11.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ДУПНИЦА, V-ТИ СЪСТАВ ГО, в публично заседание на двадесет и шести октомври през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Мирослав Р. Саневски

при участието на секретаря Юлия Д. Й.а Вукова
в присъствието на прокурора Р. Ив. М.
като разгледа докладваното от Мирослав Р. Саневски Гражданско дело №
20231510101243 по описа за 2023 година

за да се произнесе взе предвид следното:

Н. В. К., ЕГН: *****, с адрес: ***, е предявил **срещу Прокуратурата на Република България** иск с правно основание чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ, за осъждане на ответника да му заплати обезщетение за неимуществени вреди в размер на 15 000.00 /петнадесет хиляди/ лева, представляващи причинени болки и страдания, изразяващи се в разочарование, депресия, силен психо-емоционален стрес, влошаване на здравословно състояние, загуба на самочувствие и нахърняване на доброто име в резултат на незаконно повдигнато обвинение за извършено престъпление, ведно със законната лихва от 03.06.2021г. до окончателното изплащане на присъдената сума, както и направените по делото разноски.

Ищецът твърди, че на 03.06.2021г. било образувано ДП вх. № 1896/2021г., ДП-666/2021 г., по описа на РП Кюстендил и сл. дело № 62/2021 г., по описа на ОСлО при ОП-Кюстендил, за престъпление по чл. 144, ал. 3, във връзка с ал. 1 от НК. След като бил задържан с полицейска заповед за срок от 24 часа, ищецът бил привлечен в качеството на обвиняем, за това че на 03.06.2021г., около 10:00 часа, в р. Дупница, в района на ПГ „Христо Ботев“, се закарал на Д. Н. Н., от ***, с престъпление против неговата личност - с убийство, като изрекъл думите: „ще те убия“ и тази закана е възбудила у Н. основателен страх за осъществяването ѝ.

На 04.06.2021 год., от наблюдаващият разследването прокурор, била издадена Заповед за задържане за срок от 72 часа и било внесено пред РС-Дупница Искане с вх. №

616/04.06.2021 год., за вземане по отношение на ищеца на най - тежката мярка за неотклонение „задържане под стража“, със свое протоколно определение, постановено на заседание, проведено на 04.06.2021г. по ЧНД № 577/2021 год., РС-Дупница е оставил без уважение искането на РП-Кюстендил, ТО-Дупница. Определението било протестирано от прокуратурата пред ОС-Кюстендил, който потвърдил определението на ДРС.

След приключване на действията по разследването досъдебното производство било прекратено с постановление на наблюдаващия разследването прокурор от 28.10.2021 год. За цялото това време от няколко месеца, в което се водело ДП, ищецът претърпял множество неимуществени вреди. Бил обект на постоянен медиен интерес и личният му живот станал обществено достояние, а това от своя страна довело до масирани нападки и обиди срещу него в социалните мрежи. Семейството и роднините му гледали на него с подозрение, отдръпнали се, странили от него и всички близки и приятели. Социални контакти, градени с години, били напълно съсипани; загубил контакт със своите колеги студенти, които преди това го уважавали и сочели за пример.

Всичко това го съсипвало и смазвало психически. Ежедневно мислите му били насочени към това докога ще продължават тези неприятности и тези скалъпени дела срещу него и баща му; чувствал се безпомощен, изоставен и смачкан; не можел да се справя с елементарни житейски задачи. Здравето му се влошило драстично, имунната му система била напълно компрометирана и станал податлив на всякакви вируси и инфекции. През по-голямата част от времето боледувал, налагало се да ходи по лекари, като в същото време се нарушил целият му образователен процес, тъй като се налагало да отсъства от лекции, да пропуска дати за изпити и невъзможност да се подготвя адекватно.

Изваждал в депресивни и истерични състояния, които влияели негативно на и без това тежките му социални отношения. Не спял по цели нощи и започнал да страда от хронично безсъние. Това допълнително влошавало състоянието на нервната му система. Ставал все по-затворен, сприхав и се изолирал от външния свят. Целият му жизнен цикъл се въртял около датите, на които следвало да се яви на разпит или провеждане на очна ставка.

В срока по чл.131 от ГПК е постъпил отговор от ответника, чрез Р. М.-Прокурор в РП-Кюстендил, ТО-Дупница, с който се изразява становище неоснователност на предявения иск. Оспорват се твърденията на ищеца, че е претърпял неимуществени вреди, както и че от образуване на досъдебното производство до неговото прекратяване е претърпял негативна промяна в личния си живот. Сочи се, че по отношение на ищеца не е взимана мярка за неотклонение, а на 28.10.2021г. ДП е прекратено от наблюдаващия прокурор; то е протекло в сроковете по чл. 234 от НПК. Оспорват се изложените твърдения в исковата молба за възникнали лични проблеми и злепоставяне в обществото по причина обвинението. Твърди се, че ако е било накърнено по някакъв начин доброто име на ищеца, то не е в резултат на действията на Прокуратурата, понеже същата не е разпространявала данни от разследването и не следва да отговаря за отзвук му в обществото. Оспорва се предявения иск и по размер, по съображения, че претендиращият от ищеца размер на обезщетение противоречи на принципа на справедливостта, изразен в нормата на чл. 52 от ЗЗД. Излагат се правни

съображения в тази насока.

Твърди се, също така, че срещу ищеца за същия период е водено и друго досъдебно производство, а именно ДП № 860/2020г. по описа на РП-Дупница, по което е бил оправдан с присъда по НОХД № 472/2021г. по описа на ДРС. За вредите от това ДП ищецът е предявил искова претенция, по която е образувано гр.д.№ 588/2023г. по описа на ДРС, поради което вредите от двете производства не могат да бъдат разграничени.

Съдът, след преценка на събраните по делото доказателства, в тяхната цялост, намира за установено следното от фактическа страна:

Видно от материалите по Досъдебно производство № 243/2021г. по описа на РУ-Дупница, с пр. вх.№ 1896/2021г. по описа на Районна прокуратура - Кюстендил, ТО-***; същото е образувано на 03.06.2021г., за това, че на 03.06.2021г., в ***, в района на ПГ „Христо Ботев“, се закарал с убийство на Д. Н. Н. от ***, като изрекъл думите: „ще те убия“ и тази закана е възбудила у Н. основателен страх за осъществяването ѝ - престъпление по чл. 144, ал.3, във вр. с ал. 1 от НК. Производството е започнато на основание Протокол за разпит на свидетел, т.е. с първото действие по разследването, съгласно чл. 212, ал. 2 от НПК.

На същата дата ищецът е задържан с полицейска заповед за срок от 24 часа, а в последствие-привлечен като обвиняем с постановление Прокурор при РП-Кюстендил, ТО-Дупница и разпитан. На 04.06.2021 год., от наблюдаващият разследването прокурор, била издадена Заповед за задържане за срок от 72 часа и било внесено пред РС-Дупница Искане с вх. № 616/04.06.2021 год., за вземане по отношение на ищеца на най - тежката мярка за неотклонение „задържане под стража“. С протоколно определение, постановено на заседание, проведено на 04.06.2021г. по ЧНД № 577/2021 год., РС-Дупница е оставил без уважение искането на РП-Кюстендил, ТО-Дупница. Определението било протестирано от прокуратурата пред ОС-Кюстендил, който, с протоколно определение, постановено на заседание, проведено на 09.06.2021г. по ВЧНД № 299/2021 год., потвърдил определението на ДРС.

По досъдебното производство са извършени следните действия по разследването: разпит на свидетели, очна ставка между ищеца и свидетеля Н., назначена е и изготвена комплексна видео-техническа и лицево-идентификационна експертиза в НСлС-гр. София. С постановление на наблюдаващия разследването прокурор от 28.10.2021 год. досъдебното производство било прекратено.

По делото са събрани са гласни доказателства, чрез разпита на свидетелите В. Н. К. - баща на ищеца и Д. В. К. –негов лизък приятел, чиито показания съдът прецени съобразно разпоредбата на чл. 172 от ГПК, предвид заинтересоваността им от изхода на делото в полза на ищеца.

Свидетелите дават показания, че след повдигане на обвинението срещу ищеца, той станал коренно различен човек: преди това бил жизнен и весел, спортувал и излизал с приятели, а след това станал асоциален, не искал да излиза от дома си и да контактува с хора, бил силно притеснен от образуваното срещу него дело, провежданите действия по

разследването с негово участие, от отзвук на делото в обществото и най-вече това, че то било разгласено по медиите, където, според показанията на свидетеля К., бил показан с белезници. Споделял е със свидетелите за негативно отношение от страна на състудентите и преподавателите му, тъй като към този момент бил студент по специалност „Право“ в ЮЗУ-Благоевград. Досъдебното производство се отразило негативно и върху успеха му, преди това ищецът нямал невзети изпити, а след това проявявал апатия и нежелание към учебния процес, притеснявал се как ще се развие кариерата му като юрист, с оглед на това, че е обвинен в извършване на престъпление. Свидетелят К. разказва, че едва ли не насила е карал ищеца да излезе от дома си, за да отидат заедно на кафе, както и да спортуват, но той нямал желание за нищо, постоянно мислел за досъдебното производство и за това какво мислят за него хората. Ищецът споделял и пред двамата свидетели, че от преживения стрес се случва да се напикава, докато спи, както и за неспособност за интимни отношения с приятелката си.

При така установената фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи:

В чл. 2, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ са предвидени хипотези на отговорност на държавата за вреди при обвинение в извършване на престъпление, ако лицето бъде оправдано или ако образуваното наказателно производство бъде прекратено поради неизвършване на деянието от лицето или извършеното деяние не е престъпление /защото липсва някой от елементите от обективна и субективна страна на фактическия му състав/. В тези хипотези елемент от състава на отговорността е наличието на обвинение. Първата хипотеза не създава никакво съмнение относно наличието на тази предпоставка. Това е така, тъй като правомощие само на съда е оправдаване на лице и то се постановява само в съдебно производство /в съдебната фаза на наказателното производство/, което се образува само въз основа на повдигнато от прокурор обвинение с внесен обвинителен акт. Съмнение за наличие на посочения елемент от фактическия състав на отговорността на държавата предизвикват другите две посочени хипотези, и то само когато прекратяването на наказателното производство е извършено в ДП.

В конкретния случай, на 03.06.2021г. срещу ищеца е било образувано досъдебно производство за престъпление по 144, ал. 3, във вр. с ал. 1 от НК - закана за убийство. С постановление на наблюдаващия прокурор от същата дата му е повдигнато обвинение и е привлечен в качеството на обвиняем, Задържан е първоначално с полицейска заповед за срок от 24-часа, а в последствие и с прокурорско постановление за срок от 72 часа. От прокуратурата е поискано вземане на мярка за неотклонение „задържане под стража“ срещу ищеца, но съдът е оставил искането без уважение. По досъдебното производство са извършени действия по разследването: разпит на свидетели, очна ставка между ищеца и свидетеля Н., назначена е и изготвена комплексна видео-техническа и лицево-идентификационна експертиза. С постановление на наблюдаващия разследването прокурор от 28.10.2021 год. досъдебното производство било прекратено. С оглед на това, съдът намира, че са налице предвидените в чл. 2, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ предпоставки за отговорността на държавата за причинените на ищеца неимуществени вреди вследствие на незаконно образуването и водено срещу него досъдебно производство.

На обезщетение подлежат действително настъпилите вреди, които са в пряка причинна връзка с незаконосъобразно повдигнатото обвинение за извършено престъпление. Обезщетенията за неимуществени вреди се присъждат за конкретно претърпени физически и психически болки, страдания и неудобства, които са пряка и непосредствена последица от незаконосъобразния акт. Съгласно чл. 52 от Закона за задълженията и договорите, обезщетение за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост. Това понятие не е абстрактно, а е свързано с преценка на редица конкретни, обективно съществуващи обстоятелства, имащи значение за правилното определяне на размера на обезщетението. Размерът се формира по справедливост, по реда на чл. 52 ЗЗД и зависи от степента и характера на преживените болки и страдания от ищеца.

В тежест на ищеца е да докаже настъпването на вреди от неимуществен характер, представляващи болки и страдания, засягащи психическото и физическото му здраве, които да са в причинна връзка с незаконно образуваното срещу него досъдебно производство. От събраните по делото свидетелски показания се установява, че ищецът бил много притеснен и стресиран от образуваното досъдебно производство и изпитвал силен срам вследствие на отразяването на случая в медиите. При наличие на прекратено досъдебно производство /ДП/ без съмнение за него са произтекли неимуществени вреди - нормално е наказателното производство да се е отразило негативно на психиката и личния му живот, фактът на незаконното обвинение е достатъчен да индицира претърпени вреди, рефлексирани върху честта и достойнството му, през периода на наказателното преследване той има отрицателни изживявания в тази връзка - незаконното обвинение ограничава възможността му да води обичайния си начин на живот и му се отразява емоционално негативно, негативните емоции и страдания в тази връзка не се нуждаят от конкретни доказателства относно размера им. Нормално е при повдигнатото обвинение в извършване на престъпление, лицето да се чувства се унижено, притеснено и несигурно; накърняват се моралните и нравствените ценности у личността, както и социалното му общуване.

От показанията на разпитаните свидетели, които съдят кредитира като обективни, се установява, че ищецът К. е изпитвал значителни притеснения, стрес и емоционален дискомфорт от образувано срещу него досъдебно производство, както и неудобство и срам от обстоятелството, че то може да накърни репутацията му сред неговите състуденти и преподаватели в университета, в който учи. Установява се също така, че след образуване на делото ищецът е станал затворен и потиснат, стеснил е силно кръга на социалните си контакти и е престанал да спортува активно, избягвал е и срещи с приятелите си. Мислите му постоянно са били насочени към воденото срещу него досъдебно производство и повдигнатото му обвинение, както и към това по какъв начин то ще се отрази върху мнението на обществото за него и на бъдещата му кариера като юрист; влошил се и успехът му в университета. Съдът кредитира показанията на разпитаните свидетели в тази им част, макар и свидетелят К. да се намира в близка родствена връзка с него, а свидетелят К. да е негов близък приятел, тъй като семейството, с което един човек живее, и приятелите, с които най-често общува, са с най-преки впечатления относно състоянието му, както

физическо, така и емоционално.

Съдът не кредитира, обаче, показанията на свидетелите в частта им относно влошено здравословно състояние на ищеца следствие на досъдебното производство, изразяващо се в нощно напикаване и импотентност, тъй като те не се подкрепят от други събрани по делото доказателства, а освен това за тези обстоятелства ищецът би могъл да представи писмени доказателства: документи от медицински прегледи, рецепти от лекар за изписани лекарства и т.н.

При съобразяване на продължителността на воденото досъдебно производство, така и съдебното производство, съдът отчете, че то е продължило в рамките на предвидените в НПК разумни процесуални срокове с оглед фактическата и правна сложност на делото: по-малко от пет месеца. Спрямо ищеца не са вземани мерки за неотклонение или други мерки за процесуална принуда, но е бил задържан с полицейска заповед за срок от 24 часа, а в следствие наблюдаващият прокурор е издал постановление за задържане за срок от 72 часа. По делото са извършени процесуално-следствени действия с участието на ищеца: разпит като обвиняем и очна ставка. Преди да му бъде повдигнато процесното обвинение, ищецът не е имал досег с правоохранителните органи и със съдебната система в частност. При определяне размера на обезщетението следва да се отчете и обстоятелството, че неминуемо, вследствие на привличането му като обвиняем, е уронено доброто име на ищеца, с което той се е ползвала в обществото и най-вече сред своите състуденти и преподаватели в университета, че се касае за млад човек (на 21 години към момента на повдигане на обвинението), както и обстоятелството, че повдигнатото му обвинение не е за „тежко” по смисъла на чл. 93, т. 7 НК престъпление.

Предвид обстоятелството, че ищецът не е установил по делото никаква по-особена интензивност или задълбоченост на негативните душевни изживявания, които е преживял в резултат на повдигнатото му обвинение, както и че ДП е прекратено и не е внесен в съда обвинителен акт, съдът намира, че обезщетение в размер на сума от 2000.00 лева би било адекватно на претърпените от него вреди. Този извод се налага, най-вече предвид сравнително кратката продължителност на периода на понасяне на вредите-за около пет месеца от образуване до прекратяване на досъдебното производство, през който период нито е взета мярка за неотклонение или др. мярка за процесуална принуда срещу ищеца, нито са извършени множество действия по разследването с негово участие.

С оглед на всичко гореизложено, предявеният иск за обезщетяване на неимуществени вреди е основателен и следва да бъде уважен до размер от 3000.00 лева. За разликата над тази сума, до пълният предявен размер от 15 000.00 лв., искът следва да бъде отхвърлен, като неоснователен. Основателна е и акцесорната претенция на ищеца за присъждане на законна лихва, считано от увреждането, а то е настъпило при осъществяване на фактическия състав на чл. 2, ал.1, т. 3 ЗОДОВ – от датата на влизане в сила на постановлението за прекратяване на наказателното производство-06.11.2021г., до окончателното погасяване на сумата.

На основание чл.10, ал. 3 ЗОДОВ и с оглед изхода на делото ответникът следва да

заплати на ищеца сторените по делото разноси – 10 лв. за заплатена държавна такса, както и възнаграждение за процесуално представителство на упълномощения от него адвокат, на осн. чл. 78, ал. 1 от ГПК, вр. с чл. 38, ал. 2 от ЗАдв. и чл. 7, ал. 2, т. 2 от Наредбата за мин. размери на адв. възнаграждения, в размер на 600.00 лв., съразмерно с уважената част от иска.

Мотивиран от горното, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България, с адрес: гр. София, бул. Витоша № 2, да заплати на **Н. В. К.**, ЕГН: *****, с адрес: ***, **сума в размер на 3000.00 (три хиляди) лева**, представляваща обезщетение за претърпени от ищеца неимуществени вреди: болки и страдания, изразяващи се в силен психо-емоционален стрес, загуба на самочувствие и накърняване на доброто му име в обществото, в резултат на незаконно повдигнато обвинение за извършено престъпление по чл. 144, ал. 3, вр. с ал. 1 от НК, за което е било образувано ДП вх. № 1896/2021г. по описа на РП-Кюстендил, прекратено с постановление на наблюдаващия прокурор от 28.10.2021 год., ведно със законната лихва от датата на влизане в сила на постановлението за прекратяване на наказателното производство-06.11.2021г., до окончателното изплащане на обезщетението, **КАТО ЗА РАЗЛИКАТА** над сумата от 3000.00 (три хиляди) лева, до претендирания размер обезщетение за неимуществени вреди от 15 000.00 (петнадесет хиляди) лева, **ОТХВЪРЛЯ ИСКА, като неоснователен.**

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България, с адрес: гр. София, бул. Витоша № 2, да заплати на **Н. В. К.**, ЕГН: *****, с адрес: ***, **сумата от 10.00 (десет) лева**, представляваща направените по делото разноси за внесена държавна такса.

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България, с адрес: гр. София, бул. Витоша № 2, да заплати на адв. **Й. Г.** от АК-Кюстендил, със служ. адрес: ***, ***, **възнаграждение в размер на 600.00 (шестстотин) лева, съразмерно с уважената част от иска**, на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК, вр. с чл. 38, ал. 2 от ЗАдв. и чл. 7, ал. 2, т. 2 от Наредбата за мин. размери на адв. възнаграждения.

Решението може да се обжалва пред Кюстендилски окръжен съд в двуседмичен срок от получаване на препис от него.

Съдия при Районен съд – Дупница: _____